

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XIII.

V Celovcu, 10. prosinca 1894.

Štev. 1.

Pogled naprej.

Vseh svetov osoda je v Božjih rokah. Pravi, da je vsak sam svoje sreče kovač; za nas Slovence pa to ne velja v polni meri, kajti, če ne prištevamo drugih Slovanov, smo le majhen národíč in se moramo naslanjati na močnejše. Dokler imamo v Avstriji centralizem, odločuje se naša osoda na Dunaju; malo premoremo sami, ako nam je Dunajska vlada nasprotna. Zdaj smo dobili nove ministre in ne vemo še prav, kakošno lice nam bodo pokazali, ali temno, ali prijazno, ali ravnodušno. Mnogo od naših ne zaupa Plenerju in Wurmbrandu. Vemo sicer, da sta nam imenovana ministra nemila; vendar pa oba tudi dobro vesta, da je njih moč le v nemško-liberalni stranki, na katero se naslanjata, in da je ta stranka kakor staro, votlo drevo, ki ga zamore vsaka močnejša sapa podreti. V resnici životari ta stranka le še od krivičnosti našega volilnega reda. Ker pa ima Plener tako trhljena tla pod seboj, zato se bo skrbno varoval, preveč razdražiti slovenske národe, saj mora vedeti, če on vihar nevolje zbudi, da treščí tisti njega in njegovo stranko ob tla. Sploh pa tudi Plener in Wurmbrand nista edino odločilna v ministerstvu: ministerski predsednik knez Windischgrätz je mož trdnega krščanskega mišljenja in ravno tako poljedelski minister grof Falkenhayn in poljski minister Javorski, kateri je jako duhovit in upliven mož, ki se Plenerju nikakor ne bo dal okoli prsta oviti. Učni minister Madejski je tudi Poljak in kot tak bo vedel, kako se godi njegovim rojakom v Sleziji; pričakovati smemo torej od njega vsaj to, da bo naše pritožbe razumel. Madejskega so razglasili za liberalca; zdi se pa, da po krivici: kajti ni še dolgo, ko je v Krakovem proslavljal poljsko vedo (znanost) in jo pohvalil zato, ker nikdar ni zapustila krščanske podlage. Seveda bodo tudi Madejskemu roke vezane, da ne bo smel vsega tako storiti, kakor bi sam rad; mi ne vemo, koliko strahu ima pred nemškimi kričači, v koliki meri mu je priljubljen ministerski stol, in koliko prostosti mu privoli ministerski svet: zato pa tudi ne vemo, ali bo mogoče za Slovence na šolskem polju kaj pridobiti ali nič. Ako vse to prevdarimo, zdi se nam, da živimo v nekakem prehodnem stanju, v katerem nam ne bo dobro, pa tudi ne prehuo. Ta čas prehodnega stanja

bomo Slovenci najbolje porabili s tem, da se sami sebe na znotraj vedno bolj utrjujemo z vedno rastočim napredkom v omiki in gospodarstvu.

Zdaj hočemo prevdariti, kako se je nam koroškimi Slovincem obračati, da pridemo kedaj na bolje. V prvi vrsti moramo misliti na slovenske šole. V tej reči smo nekako popuščati začeli, čemur se ni čuditi po tolikih brezuspešnih naporih. Zdaj pa je minister dr. Gautsch šel, in imamo novega ministra za šole. Madejski je Poljak, torej Slovan; treba je poskusiti, koliko se dá z njim govoriti. Ako pokaže minister dobro voljo proti nam, potem moramo pa spet s prošnjami začeti. Kdor trka, se mu odpre. Mi moramo dobiti slovenske šole, v katerih se bo naš mladi zárod izomikal v svojem jeziku. Sedanje nemške šole, v katerih se naši otroci ničesa ne naučijo, morajo na vsak način zginiti iz slovenske zemlje; le one največ zavirajo naš napredek, one morijo in ubijajo pamet naših nedolžnih otrok; o slepi in nemumni stariši, ki take šole hvalijo! Mi bi sicer še več želeli: mi si želimo šole tudi versko. Toda pri sedanjem političnem položaju ni upanja, da bi se predelala šolska postava. Slovenski učni jezik pa lahko dobimo tudi po sedanjí postavi, torej moramo za zdaj na to obračati svojo pozornost in svoje napore. — Nadaljna skrb nam bodi, da dobimo polagoma vse slovenske občine, v kolikor je to mogoče, v svoje roke. Dokler tega ni, ne moremo reči, da smo gospodarji na svoji zemlji. Ali mar ni žalostno, če vidimo občinske zastope, ki v vseh rečéh Slovincem nasprotujejo, slovensko besedo iz šol pehajo, ki se na vsako pismo in izjavo podpišejo, kjer se Slovincem škoda ali pa sramota dela; ki napravljajo sulferajnske in bauernbundarske shode in veselice itd., ter pomislimo, da tako delajo zastopi čisto slovenskih občin! V naših rokah so zdaj občine: Dravograd, Črna, Tolsti Vrh, Blato, Libuče, Bistrica-Šmihel, Globasnica, Bela, Jezersko, Rikarja ves (Št. Vid), Št. Kancijan, Dobrla ves, Djekše, Radiše, Kotmara ves, Bilčovec, Vesica, Škofiče, Šmarjeta v Rožu, Sele, Podljubel, Št. Jakob, Loga ves, Žabnice in, če se ne motimo, še Šteben na Zili. Lepo je to število, pa veliko je še občin, ki jih v tem imeniku pogrešamo, v nekterih krajih je Slovincem res težavno zmagati, posebno kjer so fužine ali tovarne, kajti za občino imajo vsi revni kočarji volilno pravico, tisti

pa delajo v fužini ali tovarni in so prisiljeni, voliti z nemškimi liberalci, če nočejo svojega kruha zgubiti. So pa še druge občine, kjer bi Slovenci lahko zmagali, ko bi bili bolj srčni, in ko bi ne bilo toliko breznačajnih in boječih omahljivcev ter toliko grdih liberalcev in nemškutarjev med njimi. To je seme škodljivega plevela, ki so ga Nemci na našo njivo zasejali, da bi nam pšenico zadušili. Žitarska občina je vsa slovenska in daleč od nemške meje, malo jih je, da bi dobro nemško znali; pa vsi se bojijo enega samega človeka in volijo, kakor on hoče, čeravno se še ni slišalo, da bi bil že kterege požrl. Ali ni to žalostno? Velika Grebinjska občina je vsa slovenska, le v malem trgu Grebinju je nekaj nemškutarjev. Peščici teh nemškutarjev se pustijo strahovati kmetovalci obširne okolice in volijo po njih komandi, čeravno so večinoma neodvisni in se Grebinjčanov nemajo za kaj bati. Ali ni to žalostno? Obširna Celovška okolica je skoraj vsa liberalcem deloma udana, deloma v njih strahu. V Žrelcu so kmetovalci liberalni grofu Goësu na ljubo, v Grabštanju pa na ljubo knezu Rosenbergu, čeravno ne dobijo nič zastonj ne od grofa ne od kneza. V Št. Jakobu na cesti in v Trdni vesi pa sami ne vejo, zakaj da z liberalci vlečejo; to pa velja tudi za druge kraje, kjer ljudi ne stiska fužina ali tovarna, ampak lastna nevednost. Ob nemški meji, kakor v Št. Tomažu, Timenici, Gospi Sveti, Št. Jurju, Krivi Vrbi, Porečah, Dholici itd. se ni čuditi, da je naše ljudstvo sprideno, razuzdano in brezversko, ker se od nemških sosedov nič lepega ne naučijo, kajti na Koroškem je nemški kmet liberalen, malo mara za cerkev in duhovnike, in živi bolj po svojih željah, kakor po Božjih in cerkvenih zapovedih. Ako gremo poleg Zile od Beljaka navzgor do Št. Mohora, šli bomo skozi in mimo mnogih slovenskih občin, pa v vseh gospodarijo nemškutarji in nemški liberalci. V Kanalski dolini se Žabnice dobro držijo, v Ukvah pa imajo že nemško-liberalca za župana. Žalostno je tudi v Rožni dolini, v spodnji skoraj še bolj, kakor v zgornji. Iz Borovelj se širi liberalizem kakor kuga po celi dolini, in tistega imajo za najmodrejšega, kdor se zna najbolje norčevati iz vere in duhovnikov. Mnogi še na večnost ne verujejo več in pravijo, da človek pogine kakor vol ali druga živina. Ta dobiček imajo od te precartane nemščine, da razumejo brezverske pogovore in brez-

Božična Lizika.

Bilo je na sv. dan leta 1837. V bližnji grajski kapelici zvonilo je poldan, ko stopa brhkíh nog nek gospod visoke viteške postave proti jezeru. Nasproti pride stara ženica, noseča na glavi precej veliko culo. Pozdravi ga prav prijazno: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ — „Na vse veke amen,“ odgovori gospod. „No, kam pa, dobra mamica, — ali težko nesete?“ — „Da, da, res je res; teža je za tako staro osebo. Pa ljubi Bog, saj ima vsak človek svojo težo nositi, bodi si gospod ali berač, ta nese več oni manj. — Iti hočem k svoji hčeri Tončiki, onkraj jezera.“ — „Zakaj pa ne idete k brodnarju, da vas prepelje čez jezero?“ — „O ljubi Bog, peljati se čez jezero! to stane en krajcar; kaj takega premorejo le imoviti ljudje! Ne, ne, bodem že šla okoli jezera, da prinesem svojim ljubim božičnim darov.“ — „Kakove darove pa nesete svojim dragim, ako smem vprašati!“ — „Nekaj suhljadi za podnetiti in bider in nekaj jajec in kar so mi gospod župnik podarili za 5 malih otročičev. Revščina in sila ste veliki. Oče je ravno prišel iz bolnišnice in mati je bolehná. Kaj ne, ljubeznjivi gospod, pri vas se bode novorojeno dete, Jezus, zelo drugače prikazal?“ — „Imate prav, mati. K meni je novorojeno dete, Jezus, že zarana prišlo!“ — „Že razumem, že, kako mu pa je ime?“ — „Lizika“, odgovori gospod. — „No, potem Vam želim iz vsega srca veliko sreče, in ako bode odrasla, naj bode imenitna in — da se bode lahko preživela.“ — „No, bodemo videli in — zdaj dobra žena, vzemite zopet vašo culo in

— tukaj imate en srebern goldinar in idite k brodnarju, da vas prepelje čez jezero. In ko pridete k vaši hčerki, povejte ji, da naj danes kar najhitreje pride s svojimi otroci v grad.“ „Moj Bog, moj Bog! resnično je srebern goldinar. Je li to mogoče? — Se vam ne stori težko, tak denar darovati?“ — „Bodite le pomirjeni in potolaženi, dobra mati, in zdaj idite in storite, kakor sem vam velel.“ — „Bog vam povrni tisočkrat!“ — Še enkrat se ozre, misleča, ali ni to sam Jezus v človeški podobi bil. — Čez nekatere ure pride Tončika s svojimi otročiči v grad. V prekrasno okinčanej sobi bila je 6 let stara deklica in njena odgojiteljica. Povabili ste prišlece, naj sprejmo božične darove, kateri so za nje pripravljeni in povrh še dobó nekaj tolarjev. „Ti moj Jezus! — komu se smemo na kolenih zahvaliti, ki nas je s tem rešil za več dnij iz revščine“, pravi mati s solznimi očmi? — „Na kolenih se imate le Tistemu zahvaliti, kterege presveto ime ste ravnokar izgovorili“, pravi gospod, kateri je skrivoma v sobo stopil. — „Pa-kdo je grajska Lizika in kdo je gospod, ki nas je semkaj povabil in kdo je ta angelček, ta dobra srčnočutna deklica in — kdo ste vi, milostljivi gospod?“ — „Sicer veliko zahtevate“, pravi gospod, „pa vendar vam hočem ustreči. Lizika je, — na sveto noč rojena, — bavarska princezinja, in kateri vas je semkaj povabil, je njen oče, nadvojvoda Maks Bavarski. Ta deklica, ki vam je darove podarila, je njega sestra in jaz, — da vam vse povem (ako že hočete znati) — jaz sem princ Leopold Bavarski.“ — Ta dan bil je za Tončiko zelo lep, kajti minila je revščina v njeni hiši za vselej. — „Božična Lizika“ bila pa je tudi srečna

— še sedaj živi v najlepšem miru, blagostanju in spoštovana od milijonmilijonov državljanov s svojim preblagim cesarskim soprogom Francem Jožefom I., kateri vlada Avstrijo, ki je izmed najimenitnejših in najmogočnejših držav na zemlji.

Iskrice.

Če se bliža k našemu stanovanju nalezljiva bolezen, ni za nas tako velika nevarnost, kakor če se k nam bliža pod krinko prijateljstva hudoben človek.

Pretekle čase imamo zmirom za boljše, kakor so bili v resnici; sedanje čase imamo za hujše kot so v resnici; prihodnje čase pa si slikamo v nadi veliko lepše, kakor v resnici bodo. Na ta način zmirom sami sebe goljufamo, kar je poglaviti vzrok vedne človeške nezadovoljnosti.

Ni zmirom treba, da bi drugi plesali, kakor mi žvižgamo. Pustimo tudi včasih druge žvižgati. Ne zna dobro zapovedati tisti, ki se ni naučil prej sam dobro ubogati.

Ljudje včasih hrepenijo po veselicah, kakor da bi bilo od njih odvisno zveličanje njih duše. In vendar niti tisoč veselice ne pusti v duši tako ljubljenih spominov, kakor eno dobro delo.

Varuj se človeka, ki si hoče tvoje zaupanje pridobiti s tem, da ti razodene tudi najskrivnejše napake drugih ljudi. Bodi prepričan, da niti tvojih najskrivnejših napak pred drugimi ne zamolči.

verske časnike, kateri so jih pripravili ob vero in notranji mir! Kar pa še brezverski liberalizem ne opravi, pomagajo mu fužine; v tem se odlikuje posebno g. Tobeitz na Bistrici, da pri volitvah goni svoje delavce v ogenj zoper Slovence. V Kapli, v Svetni vesi, v Medborovnici in v Glinjah nemajo s fužinami dosti opraviti in bi lahko Slovenci ostali, za kar jih je Bog ustvaril; toda marsikteri misli, da potem ne bo smel nositi gosposke suknje in tudi z gospodi nič govoriti, kar je pa čisto prazen strah; saj smo tudi mi Slovenci gospodje, dokler pod svojo streho spimo, od svojega polja in svojega dela živimo ter s svojimi davki veliko tistih bradačev pitamo, ki nas sovražijo in zaničujejo. Ta razgled po koroških dolinah nam je pokazal, da nas čaka še veliko dela, prej ko svojo slovensko domovino očistimo kamenja, peska in proda, ki nam ga je nemška povodenj nanesla na naše zemljišče. — Kaj se ima zgoditi zastran slovenskega uradovanja, na to še danes ne vemo pravega odgovora. Vrli Kotmirski župan je stvar gnal do najvišje instance (stopinje), pa nič ni opravil. Dobro bi bilo, ko bi se vsi slovenski župani koroški enkrat zbrali in posvetovali, ker je še več drugih rečij, o katerih bi se zamogli skupno pogovoriti. Zastran deželnega odbora bi morali slovenski župani s skupno izjavo in vlogo odločno protestirati, da se je tisti predrznil, nemščino proglasiti kot svoj edini uradni jezik. Deželni odbor nema pravice, si prosto izbirati svoj uradni jezik, temveč mora se ravnati po postavah in ozirati se na čl. 19. drž. osn. postav in na slovensko tretjino deželnega prebivalstva, ktera tudi plačuje deželne doklade, iz katerih se redijo deželni odborniki in uradniki, torej sme ta slovenska tretjina tudi zahtevati, da so vsaj nekateri uradniki slovenščine zmožni in da slovenskim občinam po slovensko dopisujejo. — Če se bomo pripravljali na prihodnje občinske volitve, opravljali bomo dvojno delo, kajti to bo tudi priprava za prihodnje volitve v državni zbor, do katerih nemamo daleč. Zdaj bo vlada državnemu zboru predložila svoj načrt, kako misli volilni red spremeniti; in če se potem velike stranke porazumejo in zedinijo za tako spremembo, ki jim bo ugajala, potem bo državni zbor precej razpuščen in v poletju ali proti jeseni imamo potem nove volitve. — Da bomo pa pri volitvah bolj srečni, kakor zadnjič, treba je več delati in že zdaj, posebno v takih občinah, ki bi se dale pridobiti, ako bi bilo ljudstvo bolje poučeno. Najbolje se bo narodna zavest in politična omika med ljudstvom širila, ako se ljudstvo navadi političnega berila. Rodoljubi bodo dobri stvari največ koristili in naši zmagi najbolje pota gladili, ako pridno razširjajo „Mir“ in skrbijo za to, da se bo tudi pridno prebiral. — Za zbujanje narodne zavednosti in za politično omiko so velike vrednosti tudi javni shodi s poučnimi govori. Da bi pa taki shodi bolj pogosti postajali in da si izvežbamo več spretnih govornikov, bi morda res kazalo, ubogati našega dopisnika iz Rožne doline, ki priporoča, naj se za vsako dolino ustanovi posebno politično društvo. Ta nasvet je vsekako pomisleka vreden. — Slednjič pa tudi na gospodarski napredek ne smemo pozabiti. Kako bi se tisti najbolje pospeševal, o tem premišljevat bodi naloga naših najboljših mož, saj blagostanje je takorekoč podlaga vsega drugega napredka, začetek svobode, časti, olike, vede in umetnosti. Lačnega človeka ne mika učena knjiga, ne lepa slika, ne prijetna godba; on bi rajši kos črnega kruha, da se nasiti, in ko bi se moral zanj do tal ponižati. Premožno ljudstvo pa je ponosno in svobodoljubno; in kar mu bogastvo pridobi prostih ur, tiste se zamorejo izkoristiti za uk in branje, za vede in umetnosti ter za take veselice, ktere se opirajo na umetnosti, veselice združene s petjem, godbo ali gledališkimi predstavami, ki srca požlahnujejo ter tako množijo narodno omiko. Mi imamo katoliško-politično in gospodarsko društvo, ki ima srce za našega kmeta ter mu je že izposlovalo slovenskega potovalnega učitelja. Upamo in vemo, da to društvo tudi zanaprej ne bo iz vida spustilo našega gospodarskega napredka. V to pomozi Bog!

Dopisi prijateljev.

(Kronin dar!) V korist družbe sv. Cirila in Metoda so darovali: Janez Rabič v Borovljah 1 krono; Mati Marija Trampus v Svabeku 1 krono; Vojteh Vrnata, umetni vrtnar v Pragi, 2 kroni; Ivan Paidar, farni oskrbnik v Kornatu, 6 kron. Skupaj 10 kron. Lepa hvala vsem darovalcem! Živeli nasledniki!

Iz Kotmare vesi. (Ptice, naše dobrotnice.) Spominjajmo se naših koristnih ptičev o zimskem času. Priznane važnosti je dandanes sadjereja za ljudsko blagostanje, ki pa ima mnogo sovražnikov; posebno med žuželkami je mnogo tacih, ktere hočejo skoro izključno le na sadnem drevju v škodo sadjereja se preživiti in mej kterimi so gotovo gosenice najškodljivejše. Trditi smemo, da

bi bila človeška moč proti tolikim in težko pristopnim sovražnikom dostikrat brezuspešna, da nam ni Božja previdnost poslala spretnih pomočnikov, ljubeznivih tovarišev človeških bivališč, raznovrstnih drobnih ptičev, kterim je večidel le ta glavna naloga, da pokončavajo nam nadležnih in škodljivih mrčesov. Kako vesel jih je sadjar na pomlad, kedar mu je obirati raz drevja dostikrat mnogoštevilne gosenične mešičke in vidi, da je več ko polovica dela že storjenega, malo da ne vsi mešički so prazni; gosenično zalego iz njih izluščili in pozobali so drobni ptički. Gotovo pa je pameten gospodar, ako si priskrbi delavcev, ktere bo potreboval čez leto, že po zimi; isto velja tudi o ptičih. Ko o hudi zimi neimajoči zadostne hrane in gorkega zavetja, kedar jim mraz in glad pretita s poginom, zaupljivo pridejo pomoči iskat pred vaša vrata, vrzite jim takrat na varen kraj, kjer jih ne more zalotiti mačka, peščico zrna, bodi si ovs, ajde, prosa, bučnega ali konopnega semena, tisočero vam bodo o svojem času to dobroto povrnilo. Slabotnim senicam in berglezem (plezalcem), ktere odrivajo silnejši in bolj požrešni vrabci in strnadi, pa vstrežete posebno s tem, ako jim obesite ob robu strehe, na konec veje bližnjega drevesa ali kak drug mačkam, mišim in podganam nepristopen kraj, košček svežega (frišnega) nesoljenega mesa, masti ali loja. Seveda ni treba izbirati najlepših kosov; sedaj o kolini je lahko dobiti slabih odpadkov. — Omenimo še nekaj, kar je posredno s tem v zvezi. Marsikje po kmetih redijo celo kopo grdoglebih maček, kterim je celo zimo opravilo, pomivati in prevračati lonce; spomladi pa, ko začnejo ptice ob poslopih in po bližnjem drevju gnjezditi ter valiti, zažene se vsa ta sèstradana svojat nad nje in marsiktera najbolj koristna ptičica zapade v plen tem lačnim požeruhom. Pa poreče kdo, mačke lové miši. Res da; pa ena sama dobra mačka podavila ti bo vse miši in podgane, poleg tega pa jo boš moral še dobro krmiti, vsled česar bo seveda le še pridnejši. — Vem, da se je vse to že spretnjeje opisovalo in priporočalo, pa zna biti, da je vendar le še kdo preslišal kak tak glas ali pa pozabil na taka opominjanja, ki so pa vredna, da jih jemljemo v poštev in se po njih ravnamo.

Iz Vrat. Dne 14. grudna naznanjali so pri nas strelji topičev, kazal z zastavami okinčan zvonik, pričali praznično oblečeni vaščani, da je isti dan za Vraško faro pravi praznik. Zaznalo se je namreč, da ta dan bodo slovesno umeščeni naš doseđanji provizor č. g. Martini Krejčič in postali naš stalni župnik. Ljudstvo jelo se je na vse jutro zbirati, tudi iz sosednjih vasij in cerkev je bila že ob 9. uri natlačena. Ob 10. uri so bili spremljani v cerkev od osmih sosednih gospodov duhovnov, na čelu jim preč. g. dekan Žabniški. V lepih in v srce segajočih besedah povdarjali so preč. gosp. dekan Žabniški dolžnosti, ktere morajo imeti župljani do svojega župnika. Ta dan je bil za Vraško faro res velečasten. Vam pa, preč. g. župnik kličemo: Večni Bog blagoslavlja trud delovanja vašega med nami, naj vam dá dočakati dolgo življenje, da bodete, ko bode življenja vašega tek dokončan, mogli reči: „Tu so moji, kterih nisem ne enega izgubil.“

Iz Ljubljane. (Družbi sv. Cirila in Metoda) so darovali večje zbirke raznovrstnih knjig č. g. župnika Fran Barborič in Jožef Jerab, veroučitelj Mavrilij Šarabon v Ljubljani in Fran Bukovec, župnik v Trviši; knjižni dar zadnjega imenovanega gospodov smo prejeli zajedno z večjo zbirko knjig, nabranih v Pazinski okoličini, za ktero sta se trudila č. g. Ivan Cotelj, kaplan v Kanfanaru, in P. Ermitijan. Sl. uredn. „Slov. Naroda“ nam je postalo XI. in XII. zbirko prihr. kron v skupnem znesku 660 kron 60 vin. nabranih od dne 9. kilometra do 31. vinotoka I. l.; Trboveljska podružnica po tajniku g. kaplanu Vetrniku za l. 1893 100 gld., istotako Zatičina-Višnjagora-St. Vid po prvomestniku gosp. notarju Pirnatu 100 gld.; prvomestnik Kostanjeviške podružnice gosp. notar Hudovernik čisti donesek tamošnje veselice „Savánov“, in domače podružnice 82 gld.; č. g. Jos. Oblak, blagajnik Idrijske podružnice, 79 gld. 75 kr. kot čisti dobiček veselice, ki sta jo tamošnja moška in ženska podružnica priredili 10. vel. srpana v korist naših družbi; č. g. Virant, župnik v Mokronogu, 34 gld. in sicer: 20 gld. kot volilo pokojnega g. Martina Jurič iz St. Ruperta; 12 gld. čisti dohodek v namene naše družbe osnovane veselice in 2 gld. zastale udnine; sl. Ormoška posojilnica 15 gld.; prijatelj naše družbe v Mariboru 20 kron, nabranih ob vselem godovanju prebl. gđ. Terezije Pöschlove; domoljubi s Starega trga pri Rakeku 12 gld. 30 kr. narodne kazni; č. g. Andrej Keček, kaplan v Hočah, 21 kron, nabranih na primiciji v Leskoveci v Halozah kot prve krone navzočih č. g. kaplanov; g. Vekoslav Benkovič 16 kron, ki so jih darovali v Kamniku: gosp. Andrej Mejač iz Komende 5 kron, g. Fran Majdič iz Jarš 2 kroni, č. g. dr. J. Dereani, Viktor Gregorič, Josip Roth, R. Rotter, Josip Sandri, dr. K. Schmidinger, Avg. Terpinč, Veseljak in V. Benkovič po 1 krono; g. Anton Brezovnik, učitelj v Vojniku pri Celju 15 kron, ki so jih darovali: zdravnik č. g. dr. A. Žižek, č. g. župnik Andrej Vodusek, č. g. kaplan M. Gaberc, g. Karol Vrečar, veleposestnik, in družba pri Vrečarji po 2 kroni, g. Fr. Uratarič, trgovec, gospa Kati Svab iz St. Pavla, gđ. Tončika Vrečar, gđ. Maričika Uratarič in g. A. Brezovnik po 1 krono; č. g. Franc Schweiger, župnik na Radovici 5 gld.; č. g. Fran Pečnik, kaplan v Braslovčah, 9 kron, ki so jih darovali: č. g. Jožef Kolarič 2 kroni, č. g. Vinko Kolar 3 krone, gosp. Alfonz Razlag 1 krono, g. Ana Bizjak 1 krono in č. g. pošiljatelj 2 kroni; Hinku Kavčiču v spomin 3 gld.; nekaj prijateljev naše družbe po zborovanji „Narodne šole“ dne 4. sept. zloženih 5 kron; č. g. Josip Benkovič v Gročani v Istri 2 gld. 20 kr., ki jih je zložilo

veselo omizje na Kozini; g. ključavničar Rebek v Ljubljani najdeni 2 kroni, gospa Josipa Meden 1 krono in gđ. Emilija Gerkman, učiteljica v Mengši 1 krono. — Iskreno se zahvaljujemo novim in starim dobrotnikom, ki že opetovano donasajo darov na narodni žrtvenik, prosimo slavno občinstvo, da bi se tudi v prihodnje v prav obilni meri spominjalo nad 1000 otrok, ki jih poučuje in podpira naša družba.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Iz Trsta. (Božičnica slovenske šole družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu.) Dragi „Mir“, dovoli mi, da ti opišem letošnjo božičnico in utis o njej. Prišel je božični praznik naših otrok v sredo 20. t. m. ob 4. uri popoldne v Malyjevej dvorani. Tam je postavljen oder in na strani krasno božično drevo. V dvorani polno občinstva, pred odrom otročiči iz otroškega vrta, v posebnej dvorani 50 pevcev, z igralci in deklamatorji. Nastopi g. M. Kamušič, voditelj družbenih zavodov. S krepkim glasom opisuje nam narodni boj za slovensko šolo, daje nam pogum, da častno prebijemo ta čas, kteri bode kmalu končan, ako ostanemo zavedni in pogumni do zadnjega diha. Nastopila je štiriletna deklica in tako lepo deklamovala, da nam je srce igralo. Nastopili so štiri otročiči in se pogovarjali kaj in komu Jezus prinese darila. Ploskali so jim. Gosp. učitelj Pretnar pripelje svojih 50 pevcev na oder, peli so prvo pesem, a peli so tako lepo, da smo vsi strmeli. Nastopi starček, pove nam želje izraeljskega rodú. Zopet nastopi zbor ter poje nežno in čisto, kakor bi strune brenkale. Videli smo pastirje, eden je na straži. Angelj lep s peruti, približa se, pastirje ogovori in vabi v hlev. Zatem poje spet krasni zbor. Nastopi mala deklamovalka iz 1. razreda, deklamuje „o božičnem drevesu“. Kdo bi si mislil, da zna tako živo deklamovati otrok. Učiteljica Delkin zna kaj posebno izvežbovati deklamovalke. Ploskalo je vse občinstvo. Tudi igra „na Cirilov grob“ je prav dopadla. Zatem spet krasni zbor. Slednjič še živa podoba: kazala je oni sveti večer v betlehemskem hlevu. Bila je tam Marija s sv. Jožefom pred jaslicami, sv. trije kralji so prinesli darove, pastirjev in pastiric vse polno, eni klečé, drugi stoje, angelja pa držita slavolok z napisom „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji.“ Vse te podobe v krasnih bliščečih oblekah in z umetnim ognjem razsvitljene napravile so na nas globok utis. Učenec se še zahvali vsem dobrotnikom. Potem so otroke obdarovali in počasi smo se ločili od tega prijetnega kraja. Dragi „Mir“, tako razkazujejo leto za letom naši učitelji napredek naše mladine. Letošnji je presegel vse druge. Vsi učitelji so storili svojo dolžnost. Zato izrekam jim gorko zahvalo. Naš zavod je ponosen na take moči. Živeli!

Iz Dunaja. (Dr. Ferjančič o koroških razmerah.) Govor dr. Ferjančiča napravil je precejšen utis na poslance, upamo pa, da ga tudi ministri ne bodo prezrli, saj berejo stenografični zapisnik. Morda vas zanima, kaj je dr. Ferjančič rekel o koroških zadevah. Hočem vam dotični odstavek iz stenografičnega zapisnika od besede do besede na slovensko prestaviti. Glasi se tako-le: „Na Koroškem se slovenski župani z globami in zaporom preganjajo, ako okrajnim glavarstvom ne dopisujejo po nemško. (Čujte!) Doslej smo se pritoževali samo zoper Celovškega okrajnega glavarja in imeli že priliko, interpelovati (na vlado prašanje staviti) o tej zadevi v tej zbornici. Po tem zgledu (Celovškega glavarja) začel se je ravnati tudi Velikovski okr. glavar. Namesto daljših besed hočem prebrati nektare njegovih ukazov, in videli boste, kako ravnajo tam oblastnije s slovenskim ljudstvom in z župani. Tu je ukaz, kterega je Velikovski okrajno glavarstvo dne 10. grudna 1892 doposlalo krajnemu šolskemu svetu v Globasnici in ki se glasi: „Krajnemu šolskemu svetu v Globasnici. Vsled naredb vis. c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 1. listopada 1892, št. 3333, se naroča, da je vsem slovenskim zapisnikom in dopisom dodati nemške prestave (čujte!) in tako spremljeni akt zopet semkaj doposlati, sicer se naloži globa.“ (Čujte, čujte!) Ukaz okr. glavarja na župana na Bistrici pri Pliberku dostavljen dne 1. prosinca 1893 se glasi: „V prilogi se vrača županstvu poročilo z dne 12. grudna 1892, št. 1499, s kterim je prosilo za dopošiljevanje slovenske izdaje državnega in deželnega zakonika in za reševanje slovenskih vlog v slovenskem jeziku, z naročilom, da naj rabi v službenem občevarju s c. k. okr. glavarstvom v zadevah prenešenega delokroga v smislu veljavnih uredb nemški jezik.“ (Čujte! čujte!) Tretji ukaz — na Koroškem je bilo pač že mnogo takih izdanih, pa došli so mi samo ti trije — poslan je bil županu v Globasnici in se glasi: „Vis. c. kr. deželna vlada je glasom odloka z dne 28. listopada t. l., št. 1775 praes., odbila vašo pritožbo zoper tu-uradno kazensko obsodbo z dne 18. vinotoka t. l., št. 144 praes., s ktero ste bili zarad ponovljenega kršenja tu-uradnega naročila z dne 1. prosinca t. l., št. 23457, določujočega, da se imate pri občevarju s c. k. okr. glavarstvom v zadevah prenešenega delokroga posluževati nem-

škega jezika, obsojeni na globo 10 gld. (živahni klici: čujte! čujte!) in sicer iz razlogov obsodbe, zoper katero ste se pritožili." Priznali bode, da o takih razmerah ne moremo molčati in da ne zaupno gledamo na koalicijo (zvezo treh strank državnega zbora, na katero se zdaj vlada opira), ki pravi, da morajo take zadeve mirovati. Vsak pameten človek, zlasti vsak pravnik se zastoj vprašuje: kdo daje oblastnjam pravico, tako postopati? kje je postava, na katero se opira tako ravnanje? Ko bi minister notranjih zadev tukaj bil, prosil bi ga naravnost, naj ustavi tako počenjanje, ki ljudstvo draži in vznemirja, tako očitno samovoljnost."

Politični pregled.

O božičnih praznikih in novem letu mirovala je kolikor toliko tudi politika. Največ se je še govorilo in pisalo o političnem umoru v Pragi. Tam se je v motnih vodah politične in socialne agitacije in razburjenosti rodilo skrivno društvo mladih ljudi z imenom „Omladina“. Policija je zvedela za to društvo, čigar nameni nikakor niso bili hvale vredni, in zaprla je vse člane tega društva, kar jih je mogla v roke dobiti. Govorilo pa se je, da je mladi rokovičar Mrva, sam član „Omladine“, imena svojih tovarišev oblasti izdal. V srcih mladih upornikov kuhalo se je maščevanje zoper izdajalca. Slednjič sta šla dva mladenca v Mrvino stanovanje, kjer sta ga ugrabila s bodalom. Oba so že drugi dan prijeli. To je dalo povod, da so nemški listi začeli še bolj sovražno pisati zoper Čehe. Mladočeški poslanci so v češkem deželnem zboru slovesno izrekli, da oni ne stojijo z „Omladino“ v nobeni zvezi. To je sicer mogoče in tudi verjetno; res je pa tudi, da so oni s svojo agitacijo duhove tako razburili, da je mladini vzklopela kri in je začela misliti na take skrivne družbe. Ugledu češkega naroda take prikazni močno škodujejo, kajti merodajni krogi bodo odslej še bolj z nezaupanjem gledali proti Pragi ter se tembolj tesno oklepali Nemcev, naj bodo že konservativni ali liberalni, med tem ko so bili ob času „železnega obroča“, ko so bili v Pragi še Staročehi na vrhu, nemški liberalci le še malo zaupanja imeli pri cesarskem dvoru. — Upravno sodišče je razsodilo, da se Ljubljanski mestni zbor ni pregrešil zoper čl. 19. drž. osn. postav, ko je dal napraviti samo slovenske ulične napise. S tem je obveljavo djana prepoved deželne vlade kranjske in ministerstva notranjih zadev, ob enem je pa tudi Pražanom prostost dana, omisliti si samo češke napise. Seveda smo Slovani pri tem še več na škodi, ker se na naše manjšine odslej ne bodo ozirali v Celju, Mariboru, Trstu, Gorici, Celovcu, Brnu, Olumcu itd. — Kako blago in plemenito srce imajo „Freie Stimmen“, pokazale so nedavno, ko so britke solze pretakale, ko se je slišalo, da hoče pruska vlada pruskim Poljakom nekaj prijenjati in poljskemu jeziku nekaj prostora dati v šolah. Da bi se tem ubogim Poljakom le drobtinica njih človeških pravic nazaj dala, to hudo peče germansko srce gosp. Dobernika; pravice baltičskih Nemcev do narodne šole je znal pa tako ognjevitno zagovarjati; — o doslednost! Vidi se, da je v teh ljudeh sovraštvo do Slovanov zadušilo že vsa blažja čutila. — Na Ogerskem se je vnela živa agitacija zoper nameravani civilni zakon. Visoke plemenitaške gospe hodijo okrog in nabirajo podpise zoper ta zakon. Ministerski predsednik Wekerle je pa v zbornici rekel, da vlada ostane pri svojem namenu, ta zakon upeljati, ter da s tem noče žaliti nobenih cerkvenih pravic. Judje in liberalci so mu živahno ploskali. Toda katoliški škofi bodo menda bolje vedeli, kaj žali cerkvene pravice, kakor to vé g. Wekerle, zato ni dvoma, da nastane na Ogerskem zavolj te postave ojstro nasprotje. Bogati plemenitaši starih rodovin stojijo skoro vsi na strani škofov. — Dne 16. prosinca bo v Pešti velik katoliški shod, na katerem se bo gotovo največ govorilo o civilnem zakonu.

V Siciliji na Laškem so se vršili resni izgredi. Ljudstvo se je uprlo oblastnjam in na več krajih porušilo ali požgalo javna poslopja občinskih in državnih uradov. Prišlo je tudi do bojev med vojaki in ljudstvom, ter je bilo več ljudi ubitih, ranjenih ali polovljenih in zaprtih. Glavni uzrok teh nemirov je menda revščina in previsoki davki. — Pri Agordatu v Afriki je laška vojska premagala vojake turškega „preroka“ Mahdija, cesar se Italijani zelo veselijo, čeravno jim ne donaja nobenega dobička. — Po Laškem, Francoskem in Španskem strašijo anarhisti ali prekucuhi s svojimi bombami. Skoraj vsaki dan se sliši, da so tu ali tam kako bombo vrgli. Ne vé se še prav, kaj hočejo ti noroglavi ljudje s tem doseči.

Gospodarske stvari.

Zdravilna moč beljakova. Če se urežeš ali spečeš, nimaš boljšega zdravila mimo beljaka, in

to tem bolj, ker imaš jajec vedno pri roki. Beljak je pa tudi izvrstno zdravilo proti hudi driski. Ako beljak otepeš in požreš hitro s sladkorjem ali pa brez njega, ozdraviš od vnetice želodčne in črevesne. Dve ali največ tri jajca na dan zadostujejo proti navadni driski. Jajce pa tako ni samo zdravilo, ampak je tudi hrana, kakoršna je ob tej bolezni najboljša. „Kmet.“

Novičar.

Na Koroškem. V Šmartenski papirnici pri Beljaku je stroj ubil nekega delavca. — Na Velikem Zvonu (Grossglockner) so se o Božičnih praznikih ponesrečili trije hribolazci iz Dunaja. — Za notarja v Železno Kaplo pride g. Rudolf Bračko. — Pasji davek se bo v Celovcu povišal na 5 gld. Vseh psov je 720; večidel so nepotrebni, torej prav, da se obdačijo. — Nek mlad, nepoznan mož se je vstrelil na cesti med vojaškim kopališčem in Krivo Vrbo.

Na Kranjskem. Stolni prošt dr. Klofutar so dobili red železne krone 3. vrste. — Novo farno cerkev bodo zidali v Žireh. — Podjetniku, ki zida dolensko železnico pri Novem mestu, bilo je ukradenih 15 kil dinamita. To je sumljiva reč; za dobre namene se ne bo porabil! — Knez Hugo Windischgrätz je o božiču podaril Logaškim revežem 40 gld. — „Izvestij“ muzejskega društva kranjskega je izišel 6. sešitek. — V Ribnici so umrli bisernomašnik in starosta kranjske duhovščine č. g. Jož. Skubic, 92 let stari. — Pevski zbor so ustanovili v Postojni. — Na Dovjem so napravili podružnico kmetijske družbe. — Pri Planini je vlak ubil čuvaja železnice. — Šolo dobijo v Ovišah pri Radovljici. — „Dom in Svet“ bo letos izhajal v še lepši in večji obliki. Prva številka ima jako krasne slike, posebno nam je ugajala Šubičeva slika „Sveti trije kralji“. Priporočamo torej ta leposlovni, ilustrovani list vsem Slovincem najtopleje, posebno še, ker je pisan v krščanskem in narodnem duhu.

Na Štajerskem. V Št. Petru pri Celju so pod kozolcem v koruzni slami zmrznjenega našli nekega Antona Jelena. Najbrž je v pijanosti tam prenočišča iskal in pri tem zmrznil. — Vlak je povozil nekega kmeta v Poličanah. — Na nemški šoli v Celju so zasledili celo zvezo mladih tatov po 9 do 13 let starih. Škode so napravili že okoli 100 gld. Kaj bo iz te nemške mladine? — Bivši učitelj Ljutomerski in slovenski pisatelj J. Freunfeld je dne 23. grudnia v Pragi umrl. Ker je že delj časa bolehal, šel je zdraviti se v Karlove vane; zdravniki pa so bolnika poslali na Praško kliniko, kjer je čez dva dni umrl za srčno slabostjo. Škoda zanj, ker je bil jako nadarjen, marljiv in spreten pisatelj in še komaj 32 let star. N. v m. p.! — Novo farno cerkev bodo zidali v Št. Pavlu pri Boljski. — Z dinamitom se je umiril neki rudar v Trbovljah.

Na Primorskem. V Branici je umrl veleposesnik Florijan Čehovin, zadnji brat slavnega junaka barona Andreja Čehovina. — Bistrice bodo menda vendar v Trst napeljali, kakor se poroča; pogodba je menda že sklenjena.

Po drugih deželah. Pri svitlem cesarju je bila deputacija iz Solnograda ter prosila za železnico čez Ture. Cesar so možem dali dobro upanje. — Dva vlaka sta vkup treila pri Saratovu v Rusiji. Šest vagonov je bilo zdrobljenih. — Madjari so spet dva rumunska časnikarja obsodili v ječo. Malo je pravice, kjer en narod sodi družega. — Kolero imajo v Carigradu, pa tudi v Rusiji. — Lakota je v nekterih krajih Male Azije. Zavoljo dolge suše niso nič pridelali. — Potopila se je angleška ladija „Sodium“, na kateri je bilo 3000 sodov petroleja. — Bukvarna Artaria in dr. na Dunaju je izdala nov, natančen zemljevid avstro-ogerskih železnic na trdnem papirju. Stane 1 gld.

Okrožnica na vse slovenske posojilnice.

Nektere koroške posojilnice pritoževale so se semkaj, da zahtevajo nektera c. kr. okrajna glavarstva od njih izkaze vložnikov, kateri niso udje (zadružniki) dotične posojilnice, ter da preté ravnateljem z denarno globo, ako se ukazu ne ugodi.

Opozarja se torej slavno ravnateljstvo, da c. kr. okrajna glavarstva nima jo pravice zahtevati takih izkazov, da torej ravnateljstva niso dolžna takim ukazom ustrezati.

§ 35. zakona od 9. malega travna 1873, št. 70. drž. zakona, predpisuje, kake izkaze in listine morajo posojilnice predlagati političnim oblastvom (deželni vladi, potom c. kr. okrajnega glavarstva) namreč:

1. prepis zadružne pogodbe;
2. vsako spremembo zadružne pogodbe, in sicer oboje v teku osmih dnij po izvršenem registriranju;

3. prepis odobrenih računskih sklepov in bilanc, in sicer v osmih dneh po odobrenju.

Predložitev takih (1., 2., 3.) izkazov smejo politična oblastva prisiliti z grožnjo globe do 100 gld.

Izkaze vložnikov, bodisi, da so vložniki udje (zadružniki), bodisi, da niso udje posojilnice, pa posojilnica ni dolžna sestavljati in političnim oblastvom predlagati, to toliko manj, ker posojilnice smejo denar (vloge) dobivati od udov, kakor tudi od neudov, in to brez vsakih posebnih davkov, ako imajo vloge od vložnikov neudov. (Glej zakon od 14. mal. travna 1885, št. 43. drž. zak., posebno § 2. II. lit. d.)

Izkaz, kakoršnega zahtevajo nektera koroška c. kr. okrajna glavarstva, ne služi torej in ni potreben niti kot podlaga pri odmerjenju dohodninskega davka.

Slavna posojilnica izvoli torej, ako dobi takov ukaz, kakor je zgoraj omenjeni, nemudoma v smislu te okrožnice vložiti rekurz oziroma pritožbo na deželno vlado, in potem na ministerstvo, ako deželna vlada ne bi ugodila rekurzu.

V Celju koncem decembra 1893.

Odbor zveze slov. posojilnic.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Št. Kancijan in okolico

privedi na nedeljo dne 21. prosinca 1894 ob 1/4. uri popoldne pri „Majarju“ v Št. Kancijanu

veselico z igro sv. treh kraljev iz jutrovih dežel.

Spored:

1. Pozdrav predsednikov.
2. Razni govori in nasveti.
3. Predstava ali igra sv. treh kraljev iz jutrovih dežel. Sodeluje 13 oseb v primerni obleki in s potrebno pripravo med petjem domačih pevcev.
4. Vilharjeva šaloigra „Filozof“.

Na obilno udeležbo k tej veselici vse zavedne Slovence in Slovenke od blizo in daleč prav prijazno vabi

igralni odbor.

Naznanilo.

Posojilnica v Slov. Plajbergu

bo imela svoj

letni občni zbor

dne 21. prosinca 1894 ob 3. uri popoldne pri Ferčniku.

Spored:

1. Volitev odbora.
2. Računsko poročilo.
3. Posamezni nasveti.

Prijazno vabi vse družnike **odbor.**

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Pribloves in okolico

privedi svoj

letni občni zbor

v nedeljo dne 28. prosinca 1894 ob 1/4. uri popoldne v gostilni „na pošti“ v Dobrlivesi s sledečim vsprejdom:

1. Pozdrav načelnika.
2. Slavnostni govor.
3. Poročilo tajnika in blagajnika.
4. Vpisovanje novih udov in pobiranje letnih doneskov.
5. Volitev novega odbora.
6. Razni govori in nasveti.
7. Prosta zabava.

Pri prosti zabavi sodelovalo bode pevsko društvo „Gorotan“ iz Šmihela.

K obilni udeležbi vabi vse zavedne Slovence in Slovenke **odbor.**

Javna zahvala.

Podpisano cerkveno predstojništvo izreka tem potem v imenu cele župnije najsrčnejšo zahvalo visokočastitima gg. Fr. Doljak-u in M. Tomazetič-u, iz Jezusove družbe, ki sta pri nas z največjo gorečnostjo, navdušenostjo in požrtvovalnostjo od 21. do 28. listopada 1893 sv. misijon vodila. Goreča govornika ostaneta našej župniji in vsem sosednim župnijam v nepozabnem spominu. Bog poplačaj njima njun trud! Bog nju ohrani še mnogo in mnogo let v dušni blagor vernim kristjanom!

Cerkveno predstojništvo v Skočidolu, dne 1. prosinca 1894.

Anton Gabron, župnik.

Luka Lasnik, Franc Kulnik, cerkvena ključarja.

Zahvala.

Ob koncu leta izrekam najtoplejšo zahvalo vsem dobrotnikom in podpornikom sv. misijona trapistov v Marianhillu v južni Afriki. Naj mili Bog vse blage darove stoterno povrne na tem in na onem svetu. V imenu misijonske postaje v Marianhillu:
Brat Stanislav Haselbacher,
Gradec, Wartingergasse 18.

Poslano.

Vsem svojim znancem in prijateljem na Koroškem, od katerih mi ni bilo mogoče osebno ali pisмено se posloviti, izrekam pri svojem odhodu v Trst toplo zahvalo za vso meni izkazano prijaznost in želeč jim srčno novo leto kličem: Bog jih živi!
Dragotin Rous.

Loterijske srečke od 5. prosinca.

Linc 8 44 79 55 84
Trst 33 3 35 30 62

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	4	90	6	10
rž	3	90	4	80
ječmen	3	90	4	90
oves	2	30	2	85
hejda	4	30	5	35
turšica (sirk)	3	20	4	—
pšeno	6	—	7	50
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	—	75	1	20
deteljno seme	—	—	—	—
grah	6	—	7	50

Sladko seno je po 3 gld. 50 kr. do 3 gld. 80 kr. kislilo 2 gld. 60 kr. do 3 gld. 70 kr., slama po 2 gld. — kr. meterski cent (100 kil). Frisen speh je po 60 do 64 kr. kila, maslo in puter po 95 do 105 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 30 do 33 gld. stari cent.

Pešmi fornesti

List s podobami

DOM IN SVET

izhajal v Ljubljani
dvakrat na mesec.

Vsaka številka ima 32 velikih strani,
mnogo slik iz domačih in tujih krajev.

Cena 4 gld. 20 kr., dijakom 3 gld. 40 kr.
na leto.

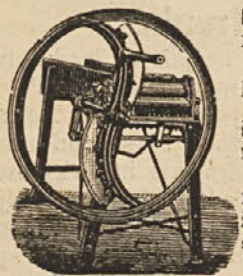
Najlepši list slov. družinam
v zabavo in pouk.

Opist mest

Kmetija na prodaj.

Sramsničnikova kmetija v Kamnu pri Zelučah na Dravi, v Celovškem sodnijskem okraju, ki ima zidano hišo z enim nadstropjem, veliko zidano gospodarsko poslopje, oboje v dobrem stanu, 22 oralov 1559 □ sežnjevi njiv, 12 oralov 1312 □ sežnjevi travnika, 42 oralov 513 □ sežnjevi gozda in pašnika, vse skupaj, se prodá dober kup ter se lahko precej prevzame. Več pové dr. Janez pl. Vest, c. k. notar v Celovcu.

Za krmljenje po zimi!

Slamoreznice, reporeznice in krompirje-reznice, priprave za poparjenje krme, štedilne kuhalnike, mlne za trojane in za mečkanje, robkalnice za koruzo, žitne čistilnice, stiskalnice za seno in slamo izdeluje trdno in ročno

PH. MAYFARTH in dr.
tovarna za kmetijske stroje.
Dunaj II/1, Taborstrasse 76.
Ceniki zastoj. — Zastopniki se sprejemajo.

Naznanilo in priporočilo.

Čestitim gospodom duhovnikom po deželi s tem uljudno naznanjamo, da prevzame z novim letom v Celovcu na novo ustanovljena tiskarna društva sv. Jožefa vse v naši tiskarni se nahajajoče **cerkvene tiskovine** v svojo last in razprodajo ter naj se torej od 1. prosinca 1894. l. naprej blagovoljno obračajo z naročili na te tiskovine naravnost na omenjeno novo tiskarno.

Pri tej priliki pa uljudno priporočamo vsem svojim somišljenikom in prijateljem, osobito slovenski duhovščini

tiskarno družbe sv. Mohorja in knjigoveznico

s prošnjo, da nam še na dalje zvesti ostanejo in se blagovolijo zaupljivo obračati do nje z drugimi naročili. — **Razne knjige, molitvenike, uradne in pismene zavitke, spovedne listke, vizitnice, pisma za trgovce, račune, cenike itd., sploh vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari**, bode naša tiskarna točno in vestno ter po najnižjih cenah izvrševala.

Zahvaljujoč se za dosedanjo naklonjenost, priporočuje se čestiti duhovščini in slavnemu občinstvu za obila naročila

z odličnim spoštovanjem udano

vodstvo tiskarne družbe sv. Mohorja v Celovcu.

E. ZBITEK v Novi Štifi pri Olomuci izdeljuje

prenesljive steklene mozaike, sv. grobove in jame za oltarje Lurske Matere Božje.

Zbitek je bil od sv. Očeta papeža Leona XIII. s tem odlikovan, da so kupili njegov sv. grob s stražarji, ki ga je poslal na vatikansko razstavo, in ga podarili častnoznanu stolni cerkvi v Kartagi. Tudi gospod vodja katoliške bogoslovne akademije v Petrogradu se je o tem grobu jako pohvalno izrazil.

Važno za vsako

gospodinjo in mater!

Seb. Kneipp

Kathreiner-jeva-Kneipp-ova sladna kava

se je izkazala kot najboljša, najzdravejša in najcenejša primes k navadni bobovi kavi. Sloveči učenjaki in zdravniki jo priporočajo posebno otrokom, ženskam in bolnikom, ki trpijo v želodcu ali na živcih.

Pri nakupu je treba paziti, da se dobi pristno blago. Zahtevajte in jemljite le izvirne bele zavoje, ki nosijo ime

Se dobi
povsod.

Kathreiner.

Pol kile
25 kr.

Red za točenje (Schank-Ordnung)

za županstva na Koroškem,

natisnjen v obeh deželnih jezikih (nemško-slovenski) in na željo nekterih občinskih zastopov založen, dobiva se (po 10 kr. iztis) v tiskarni družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Lekarna Trnkóczy-ja

zraven rotovža v Ljubljani

prodaja in vsak dan s prvo pošto razpošilja

Marijacejske kap-

ljice za želodec

zdavno preverjeno in znano zdravilo s čvrstilnim in krepljivim uplivom pri motenem prebavljanju, pri krču v želodcu in zabasanju.

1 steklenica velja 20 kr., 1/2 tucata 1 gld., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Odda se služba cerkovnika in organista

v Kapli pri Dravi na Koroškem. Oglasila naj se pošiljajo na cerkovno predstojništvo v Kapli pri Dravi.

Izborna zaloga

pristno-voščenih cerkvenih sveč, zvitkov itd.

Ivan-a Stelè-ta

v Kamniku na Kranjskem

priporoča se prečast. duhovščini, cerkvenim predstojništvom in gg. patronom cerkvenim v obilo naročevanje najrazličnejših

pristno-voščenih izdelkov.

Že nad 200 let obstoječi obrt jamči sigurno gledé na poštenost blaga in točnost v izvrševanju naročil.

Izjava.

Na shodu, kterega je priredilo „katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“ v St. Jakobu dne 5. listopada 1893, sem nekoliko besed spregovoril, ne da bi bil na govor pripravljen, in pri tem sem razžalil gospoda deželnega poslanca Mateja Oraša na njegovi časti. Obžalujem, da sem v razburjenosti in naglici nepremišljeno izrekel tisto razžalljivo besedo, in to tembolj, ker nemam uzroka, dvomiti nad poštenim imenom g. M. Oraša, kar mi daje povod s tem svoje obžalovanje javno izrekatí.

V Rožeci, dne 19. grudna 1893.

Mat. Germ.